

РОЗТАШУВАННЯ ТЕКСТУ У ЯПОНСЬКОМУ ДІЛОВОМУ ЛИСТІ Озерська О.Ю.

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди,
м. Харків*

В японській мові існують два типи розташування тексту: вертикальний і горизонтальний. Як правило, вертикально написаний текст вживають у традиційному японському письмі, а також у романах та інших книгах розважального змісту. Горизонтально написаний текст сприймається читачем як більш «сучасний». Перш за все таке розташування тексту характерне для ділових паперів і кореспонденції. Крім того, горизонтальне написання вживається для наукових текстів і текстів, перекладених з інших мов.

Серед перекладених автором ділових листів зрідка зустрічались листи з вертикальним розташуванням тексту і взагалі не зустрічались з горизонтальним написанням справа наліво. Усі рекомендації спеціальних фірм, які займаються підготовкою менеджерів-початківців до роботи в японській фірмі, зводяться до одного: діловий лист має бути написаним горизонтально зліва направо. Однак, як і багато інших правил мови, які приймаються офіційними органами, правило горизонтального написання листів має рекомендаційний характер.

Горизонтально написання зліва направо (далі горизонтальне написання) у діловому листуванні з деяких об'єктивних причин має найбільше розповсюдження. Існують дані, відповідно до яких рух погляду на вертикальні рядки надає більше напруження і спричиняє більшу втому, а також при цьому витрачається у 1,13 рази більше часу і в 1,67 рази більше допускається помилок, ніж під час погляду на горизонтальні рядки.

Сильний вплив на розповсюдження горизонтального розташування тексту спричиняє і процес інтернаціоналізації японського листа, особливо ділового. Необхідність спілкування з іншими країнами обумовлює прийняття певною мірою багатьох норм, у тому числі і мовних, з метою забезпечення найбільш ефективної комунікації. У багатьох країнах існує алфавітне письмо, у якому передбачено горизонтальне написання. З урахування цієї системи працює і оргтехніка, діє діловодство, міжнародні лінії зв'язку, звірення текстів і праця стають зручнішими, особливо, якщо існує необхідність перекладу з однієї мови на іншу. Усі вищенаведені чинники сприяють тому, що спочатку у діловому листуванні з іноземними діловими партнерами, а потім і у листуванні між японськими фірмами стало застосовуватись горизонтальне розташування тексту.

Однак у деяких випадках під час ділового листування, наприклад, у підписанні конвертів, деяких видів карток перевага надається саме вертикальним видам написання, що відповідає стилістичним особливостям цієї сфери комунікації.

Таким чином, розташування тексту у японському діловому письмі зумовлене низкою чинників, які спрямовані на підвищення ефективності ділового листування як з іноземними партнерами, так і у листуванні між японськими фірмами.